

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΙΝΗΣΕΙΣ

Θέσεις και προτάσεις για την ΤΕΕ

Για μας η παιδεία αποτελεί καθολικό ανθρώπινο δικαίωμα και κοινωνικό αγαθό. Αποτελεί υποχρέωση της Πολιτείας να παρέχει δημόσια δωρεάν εκπαίδευση ισότιμα σε όλους, με στόχο την ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας. Το σχολείο, κατά τη δική μας αντίληψη, είναι χώρος πολύπλευρης γνωστικής καλλιέργειας, κριτικής σκέψης και δημιουργικής αμφισβήτησης. Σκοποί του είναι ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας των παιδιών, η γνωστική, συναισθηματική, κοινωνική τους ωρίμανση σε περιβάλλον ελευθερίας και συλλογικότητας, η τόνωση της αυτοεκτίμησης και της αλληλοεκτίμησης, η ενίσχυση της πρωτοβουλίας και της ικανότητας συνεργασίας. Παρέχει την αναγκαία για τον σύγχρονο πολίτη γενική παιδεία, που εξασφαλίζει την κατανόηση των βασικών προβλημάτων της φύσης και της κοινωνίας, αλλά και βασικές γνώσεις στην τεχνολογία. Ταυτόχρονα διαπαιδαγωγεί τους νέους στα παγκόσμια ιδεώδη του ανθρωπισμού, των αξιών της Δημοκρατίας, της ανεξαρτησίας και της κοινωνικής δικαιοσύνης, ενάντια στο ρατσισμό και την ξενοφοβία. Προάγει την αισθητική αγωγή, τη διαπολιτισμική εκπαίδευση, τη φυσική αγωγή και άθληση, την περιβαλλοντική εκπαίδευση, την αγωγή υγείας, τις καλές τέχνες και τον πολιτισμό, την ανάπτυξη δημιουργικών δραστηριοτήτων. Σχολείο ανοιχτό στην κοινωνία, χωρίς να εξαρτάται από τις δυνάμεις που ελέγχουν την αγορά. Σχολείο που εξασφαλίζει στα παιδιά κρατική πιστοποίηση της γνώσης σε πληροφορική και ξένες γλώσσες.

Ωστόσο, λόγω της χρόνιας υποχρηματοδότησης και της εφαρμογής των μνημονιακών πολιτικών, το δημόσιο σχολείο απέχει πολύ από τους παραπάνω στόχους. Ιδιαίτερα η δημόσια Δευτεροβάθμια ΤΕΕ βρίσκεται σήμερα σε μία εξαιρετικά κρίσιμη κατάσταση και **χρειάζεται αναβάθμιση και άμεση στήριξη της Πολιτείας**. Από την άλλη, το εκπαιδευτικό συνδικαλιστικό κίνημα πρέπει να σταθεί με ιδιαίτερη σοβαρότητα απέναντι στα συνολικά ζητήματα της ΤΕΕ, αποφεύγοντας μικροπαραταξιακές αγκυλώσεις και σκοπιμότητες που θα έχουν ως αποτέλεσμα τη στασιμότητα και το μαρασμό της ΤΕΕ, αλλά και την αναποτελεσματική παρέμβαση της ΟΛΜΕ στις εξελίξεις για την αναβάθμισή της.

Βασικός στόχος του συνδικαλιστικού κινήματος των εκπαιδευτικών, είναι η ενιαία δημόσια 12χρονη εκπαίδευση, με την καθιέρωση ενός τύπου λυκείου που θα ενώνει τη θεωρία με την πράξη αξιοποιώντας τα θετικά χαρακτηριστικά του πολυκλαδικού. Στο πλαίσιο αυτού του στόχου σήμερα, είναι αντικειμενικά αναγκαίο στο μεταβατικό στάδιο που θα υπάρξει, να στηριχτεί και να δυναμώσει η τεχνική εκπαίδευση, με ταυτόχρονα σταδιακά μέτρα σύγκλισης των προγραμμάτων σπουδών των δύο Λυκείων (ΓΕΛ-ΕΠΑΛ).

Η θέση μας για την επιτακτική ανάγκη άμεσης αναβάθμισης και στήριξης της ΤΕΕ, περιγράφεται ως εξής:

Η θέση της ΟΛΜΕ για τη μαθητεία όπως έχει διατυπωθεί μέχρι σήμερα αφορά στην αντίθεσή της με την πρακτική άσκηση και τη μαθητεία στο πλαίσιο της 12χρονης υποχρεωτικής εκπαίδευσης και του ΕΠΑΛ. Αναλυτική θέση της ΟΛΜΕ για τη μαθητεία – πρακτική άσκηση στο 4^ο μεταλυκειακό έτος ειδικεύσεως, στην ουσία δεν υφίσταται ακόμη. Ωστόσο σε πρόσφατο υπόμνημά του ΔΣ (<http://olme-attik.att.sch.gr/new/?p=9546>) αναγνωρίζεται η αναγκαιότητα επαφής των αποφοίτων με την εργασία μέσω πρακτικής άσκησης στο πλαίσιο του μεταλυκειακού έτους. Στο πλαίσιο του 11^{ου} Εκπαιδευτικού Συνεδρίου, θα αποτελεί θεματική υποενοότητα η δομή του 4^{ου} έτους των ΕΠΑΛ, και θα ανοίξει προσυνεδριακός διάλογος στον κλάδο για όλα τα σχετικά ζητήματα.

Με δεδομένες τις θέσεις της ΟΛΜΕ (Θέσεις και Προτάσεις της ΟΛΜΕ για το «Νέο Σχολείο» - «Νέο Λύκειο», Γενικό – Τεχνολογικό, 20/05/2011 και Απόφαση Γ.Σ. Προέδρων, 8/6/06) μια αναβαθμισμένη Επαγγελματική Εκπαίδευση – Κατάρτιση στο δημόσιο δευτεροβάθμιο σχολείο, θα πρέπει:

1. να συγκεντρώνεται σε ένα σχολείο επαγγελματικής εκπαίδευσης με πιο ενιαία δομή,
2. να μεταφέρει την επιλογή επαγγέλματος και την εξειδίκευση του μαθητή σε πιο ώριμη ηλικία,
3. να δίνει διέξοδο στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση,
4. να προσφέρει πρακτική άσκηση με ασφάλιση και αμοιβή και μια εποπτευόμενη και οργανωμένη επαφή με την εργασία σε ενήλικες μαθητές που είναι ήδη κάτοχοι του απολυτηρίου Λυκείου.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, είναι για μας αδιαπραγμάτευτη η διασφάλιση, τόσο των εργασιακών δικαιωμάτων, του ωραρίου και των συνθηκών εργασίας των συναδέλφων μας της ΤΕΕ, όσο και των μορφωτικών δικαιωμάτων των μαθητών μας.

Αναλυτικά, η θέση της παράταξης περιγράφεται από:

1. Την **απόφαση της συνδιάσκεψης των ΣΥΝΕΚ/ΜΕΤΑ για την ΤΕΕ** (Νοέμβριος 2015).
2. Την **πρόταση που υποβάλαμε στο ΔΣ της ΟΛΜΕ** (22/3/2016) σαν απάντηση στις πρόσφατες προτάσεις του ΥΠΠΕΘ για την ΤΕΕ.

1. ΑΜΕΣΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ Τ.Ε.Ε.

(Απόφαση Συνδιάσκεψης ΣΥΝΕΚ/ΜΕΤΑ, Νοέμβριος 2015)

Στο πλαίσιο της πρότασής μας για 12χρονη υποχρεωτική εκπαίδευση και 2χρονη υποχρεωτική προσχολική, που θα παρέχεται δωρεάν σε κάθε παιδί χωρίς διακρίσεις και αποκλεισμούς προτείνουμε τη δημιουργία ενός πραγματικά Ενιαίου Λυκείου, που θα βασίζεται στο συνδυασμό της θεωρίας με την πράξη, θα ενοποιεί τη γενική με την επαγγελματική εκπαίδευση, αξιοποιώντας τα θετικά χαρακτηριστικά του ΕΠΛ, και θα περιλαμβάνει τόσο θεωρητικά μαθήματα όσο και πρακτικές δραστηριότητες ως αναπόσπαστο στοιχείο της γενικής μόρφωσης.

Μέχρι την καθιέρωση ενός πραγματικά Ενιαίου Λυκείου ως μοναδικού τύπου σχολείου για όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες, προτείνουμε την ύπαρξη ενός **μεταβατικού σταδίου**, που είναι αναγκαίο **για την ουσιαστική αναβάθμιση και ισότιμη ένταξη της Τ.Ε.Ε. στη Λυκειακή βαθμίδα**. Υποστηρίζουμε τις αποφάσεις του κλάδου μας, στη διαμόρφωση των οποίων συμβάλαμε σημαντικά.

Στην κατεύθυνση αυτή, προτείνουμε τα παρακάτω άμεσα μέτρα:

Α) Ένα σχολείο για τη Δευτεροβάθμια Τ.Ε.Ε. (ΕΠΑΛ)

Μια και μόνο δομή επαγγελματικής εκπαίδευσης σε **λυκειακό επίπεδο (ΕΠΑΛ)** μετά το Γυμνάσιο, σχεδιασμένη στην κατεύθυνση της καθιέρωσης 12χρονης υποχρεωτικής εκπαίδευσης.

Να καταργηθούν οι Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΕΚ) μετά το Γυμνάσιο που δημιουργήθηκαν με το ν. 4186/13 και οι οποίες ανήκουν στο μη τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα και παρέχουν μαθητεία σε ανήλικους.

Είναι απαραίτητη, επίσης, **η υπαγωγή στο Υπ. Παιδείας** όλων των σχολικών μονάδων που προσφέρουν σήμερα τεχνικο-επαγγελματική εκπαίδευση και ανήκουν σε άλλα υπουργεία (ΟΑΕΔ, κ.λπ.) και να μετατραπούν σε μεταλυκειακά ΙΕΚ. Το εκπαιδευτικό (και το διοικητικό) προσωπικό των ΕΠΑΣ που ανήκουν σε άλλα Υπουργεία να μετατάσσεται εθελοντικά στο Υπ. Παιδείας με όλα τα εργασιακά και ασφαλιστικά του δικαιώματα ή να παραμένει σε αυτά και να εντάσσεται στα ΙΕΚ τους (αν αυτά διατηρηθούν στα άλλα Υπουργεία).

Οι ειδικότητες των ΕΠΑΛ και των ΙΕΚ να είναι συμπληρωματικές.

Β) Για το περιεχόμενο, τους τομείς και τις ειδικότητες του Λυκείου της Τ.Ε.Ε.

Το πρόγραμμα σπουδών, οι σκοποί και οι στόχοι του σχολείου πρέπει να διαχωρίζονται, όσο είναι δυνατόν, από την εξειδίκευση και την κατάρτιση. Πρέπει να **ενισχύεται η γενική παιδεία και οι γενικές τεχνολογικές γνώσεις, σε μια πορεία σύγκλισης της γενικής εκπαίδευσης με την Τ.Ε.Ε.**, ώστε ο/η μαθητής/τρια να αποκτά μια σοβαρή μορφωτική υποδομή αλλά και επαγγελματικά εφόδια, για να είναι ικανός/-ή, εφόσον το επιθυμεί, είτε να συνεχίσει τις σπουδές στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση είτε να συνεχίσει σε μεταλυκειακή ειδίκευση για την απόκτηση αντίστοιχων επαγγελματικών δικαιωμάτων.

Η Α' τάξη να ακολουθεί ενιαίο πρόγραμμα με μαθήματα γενικής και τεχνολογικής εκπαίδευσης που διδάσκονται όλοι/ες οι μαθητές /τριες.

Η Β' τάξη να χωρίζεται σε τομείς και η Γ' σε ειδικότητες (να ακολουθεί δηλαδή την προηγούμενη δομή των ΕΠΑΛ αλλά και των ΤΕΛ παλαιότερα). Σημειώνουμε πως η σημερινή μεγάλη διασπορά των ειδικοτήτων (44 σύνολο) και μάλιστα σε δύο τάξεις, δημιουργεί παιδαγωγικά και λειτουργικά προβλήματα.

Οι απόφοιτοι του λυκείου να αποκτούν επαγγελματικό πτυχίο επιπέδου β.

Γ) Μεταλυκειακό Έτος Ειδίκευσης (4^ο έτος)

Λειτουργία προαιρετικού **Μεταλυκειακού Έτους Ειδίκευσης** στα ΕΠΑΛ, που πρέπει να ανήκει στο τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα και το περιεχόμενο σπουδών του να καθορίζεται από το Υπουργείο Παιδείας. Για τη λειτουργία του έτους αυτού θα πρέπει να αξιοποιείται η υποδομή και το εκπαιδευτικό προσωπικό των ΕΠΑΛ και να περιλαμβάνει το σύνολο των ειδικοτήτων που παρέχονται σήμερα, αλλά και όποια άλλη κριθεί αναγκαίο να δημιουργηθεί με βάση τις ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας. Οι απόφοιτοι του έτους ειδίκευσης να αποκτούν επαγγελματικό πτυχίο επιπέδου γ. Στο έτος αυτό θα συνδυάζονται θεωρητικά και εργαστηριακά μαθήματα της αντίστοιχης ειδικότητας στο σχολείο, και εξάσκηση στην εργασία.

Δ) Σύνδεση των αποφοίτων των ΕΠΑΛ με την εργασία

Η εξάσκηση στην εργασία των αποφοίτων των ΕΠΑΛ στο προαιρετικό έτος ειδίκευσης (4^ο έτος) θα πρέπει να βασίζεται στις παρακάτω προϋποθέσεις: να αφορά μόνο ενήλικους, ο εκπαιδευόμενος πρέπει να έχει αμοιβή τουλάχιστον στο 75% του κατώτατου μισθού και πλήρη ασφαλιστική κάλυψη, το εκπαιδευτικό πρόγραμμα να υλοποιείται με τη συμμετοχή και την εποπτεία των εκπαιδευτικών των ΕΠΑΛ.

Ε) Οι Ειδικότητες στην Τ.Ε.Ε.

Οι υπάρχουσες ειδικότητες να διατηρηθούν και να εξεταστεί η δυνατότητα δημιουργίας νέων. Η αναγκαιότητα ειδικοτήτων σε πανελλαδικό επίπεδο και η λειτουργία τους σε κάθε περιοχή, να γίνονται με παιδαγωγικά κριτήρια συνεκτιμώντας και τις γενικότερες ανάγκες επαγγελματών στην ελληνική κοινωνία, όχι όμως με βάση τις πρόσκαιρες ανάγκες της αγοράς και των επιχειρήσεων, και την εφήμερη κατάρτιση.

ΣΤ) Πρόσβαση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

Οι απόφοιτοι των ΕΠΑΛ πρέπει να έχουν δυνατότητα πρόσβασης στα ΑΤΕΙ. Το ποσοστό θέσεων στα ΑΤΕΙ από τα ΕΠΑΛ να είναι ανάλογο με το μαθητικό δυναμικό των ΕΠΑΛ/ΓΕΛ που συμμετέχει στις εξετάσεις. Να ξαναδημιουργηθεί η ομάδα Β στη Γ' ΕΠΑΛ για την πρόσβαση απόφοιτων ΕΠΑΛ στα ΑΕΙ.

Ζ) Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας

Απαιτείται, επίσης, η λήψη ολοκληρωμένων μέτρων αντισταθμιστικής εκπαίδευσης, όπως είναι οι Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας, για να βοηθηθούν όλοι οι μαθητές και μαθήτριες της Τ.Ε.Ε. να ολοκληρώνουν τη 12χρονη υποχρεωτική εκπαίδευση, και να μειωθεί η μαθητική διαρροή. **Ο χώρος της Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης να χαρακτηριστεί ως τέτοια ζώνη, με τη λήψη άμεσων μέτρων πολύπλευρης στήριξης των μαθητών/μαθητριών που σπουδάζουν σε αυτή.**

Η) Κατοχύρωση Επαγγελματικών Δικαιωμάτων

Μία από τις αιτίες απαξίωσης της Τ.Ε.Ε. ήταν και η ανυπαρξία επαγγελματικών δικαιωμάτων. Όλες οι ειδικότητες να αποκτούν επαγγελματικά δικαιώματα σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, π.χ. ένα χρόνο (που θα προβλέπεται από σχετικό νόμο).

2. ΣΧΕΔΙΟ ΑΠΑΝΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΝΕΚ ΠΟΥ ΚΑΤΑΤΕΘΗΚΕ ΣΤΗΝ ΟΛΜΕ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΥΠΠΕΘ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΕ (22/3/2016)

Το ΔΣ της ΟΛΜΕ, μετά την κατάθεση των σκέψεων και προτάσεων της υποεπιτροπής του ΥΠΠΕΘ για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση προς την εκπαιδευτική κοινότητα, επισημαίνει αρχικά τα εξής:

Η ΤΕΕ πρέπει επιτέλους να αποκτήσει τη θέση που της αρμόζει και είναι αναγκαία για την ελληνική κοινωνία και εκπαίδευση, να αποτελέσει πόλο έλξης για τους νέους. Με βάση τη θέση της ΟΛΜΕ για Ενιαία 12χρονη Εκπαίδευση, στο μεταβατικό στάδιο θα πρέπει να υπάρξει ουσιαστική αναβάθμιση και στήριξη της ΤΕΕ. Ταυτόχρονα να παίρνονται μέτρα σύγκλισης των προγραμμάτων σπουδών των δύο τύπων Λυκείων. Προς την κατεύθυνση αυτή, η ΟΛΜΕ θα υποστηρίξει και θα ενισχύσει οποιαδήποτε πρόταση συμβάλλει πραγματικά σε

αυτό, αλλά και θα κρατήσει αρνητική στάση απέναντι σε οτιδήποτε την υποβαθμίζει και θέτει σε κίνδυνο τα μορφωτικά δικαιώματα των μαθητών μας και τις εργασιακές σχέσεις των συναδέλφων της ΤΕΕ. Η ΟΛΜΕ θα αντισταθεί σε κάθε προσπάθεια εφαρμογής στην πράξη κατευθύνσεων του 3^{ου} μνημονίου που αφορά την ΤΕΕ και υποβαθμίζει τη διαδικασία της μόρφωσης

Η πρόταση του ΥΠΠΕΘ περιέχει στοιχεία της πρότασης της ΟΛΜΕ για την ΤΕΕ, αλλά επίσης αφήνει κενά και δημιουργεί ερωτηματικά και ανησυχίες.

Ενώ, σωστά, καταργούνται οι μεταγυμνασιακές σχολές κατάρτισης, ΣΕΚ, παραμένουν για 5 χρόνια ακόμα σχολές της ΤΕΕ σε άλλα υπουργεία, ακόμα και μετά την Α' Λυκείου.

Παραμένουν γενικόλογα και ασαφή θέματα ειδικοτήτων των μαθητών και απασχόλησης των εκπαιδευτικών και παραμένει ανοικτό το ζήτημα της ομαδοποίησης των ειδικοτήτων των εκπαιδευτικών. Οι επίσημες διαβεβαιώσεις του ΥΠΠΕΘ για εξασφάλιση όλων των σημερινών ειδικοτήτων των εκπαιδευτικών είναι φανερό ότι δεν αρκούν για να καθησυχάσουν αυτές τις ανησυχίες.

Δεν υπάρχει μαθητεία ή πρακτική άσκηση πριν την κτήση του απολυτηρίου λυκείου από τους μαθητές, αλλά εμφανίζεται στο 4^ο έτος των ΕΠΑΛ, για όσους αποφοίτους το επιλέξουν. Παραπέμπονται στο μέλλον θέματα όπως το περιεχόμενο μαθητείας – πρακτικής άσκησης, οι μέρες κατά τις οποίες θα παραμένουν οι απόφοιτοι στο σχολείο, το είδος της εποπτείας που θα ασκείται από τους εκπαιδευτικούς, ζητήματα αμοιβής και ασφάλισης των εκπαιδευόμενων, καθώς και ο τρόπος επιλογής και ελέγχου των δημόσιων και ιδιωτικών επιχειρήσεων και φορέων οι οποίοι θα εμπλακούν. Είναι προφανές ότι ζητάμε την κατάργηση του νόμου 4186/13 του Αρβανιτόπουλου.

Η νέα ΤΕΕ δεν πρέπει να βασίζεται στις ανάγκες της αγοράς και των επιχειρήσεων. Πρέπει να παρέχει ποιοτικές, στέρεες τεχνικές και επαγγελματικές γνώσεις και διέξοδο τόσο στην Γ/βάθμια Εκπαίδευση (ισότιμα με τους αποφοίτους των ΓΕΛ) όσο και σε ένα ευρύ φάσμα επαγγελμάτων, με κατοχυρωμένα επαγγελματικά δικαιώματα και να συντελεί στην πρόοδο και ανάπτυξη όλων των δυνατοτήτων της χώρας μας.

Η Α' τάξη ΕΠΑΛ αποκτά κοινή βάση με την Α' ΓΕΛ, αλλά θα πρέπει να εμπλουτιστεί και η Α' τάξη του ΓΕΛ με τεχνολογικά μαθήματα, στην κατεύθυνση της ισοτιμίας των δύο τύπων Λυκείων και της δυνατότητας της οριζόντιας κινητικότητας των μαθητών από το ένα σχολείο στο άλλο.

Σοβαρά εργασιακά ζητήματα των εκπαιδευτικών εξαρτώνται από τον καθορισμό του αριθμού των μαθητών ανά τμήμα, από το ωράριο που θα τους αναγνωρίζεται στο 4^ο έτος κατά την εποπτεία της πρακτικής άσκησης των μαθητών τους, από τα αναλυτικά προγράμματα των ΕΠΑΛ, τα οποία βασίζονται στην επεξεργασία που θα παρουσιάσει το ΙΕΠ και θα καθορίζονται πιθανόν από υπουργικές αποφάσεις. Όλο αυτό το σύμπλεγμα εκκρεμοτήτων παραμένει για την ώρα εξαιρετικά ρευστό και θολό.

Χωρίς την αύξηση των δαπανών για την ΤΕΕ (εξοπλισμός, επιμόρφωση εκπαιδευτικών κ.α.) δεν μπορεί να υπάρξει ουσιαστική αναβάθμισή της.

Το ΔΣ της ΟΛΜΕ καλεί τις ΕΛΜΕ, σε συνεργασία με τα μέλη τους και τους συλλόγους των ΕΠΑΛ, να εμβαθύνουν στις θέσεις της Ομοσπονδίας, να τις εμπλουτίσουν και να εκφράσουν τις σκέψεις και τους προβληματισμούς τους. Στο πλαίσιο αυτό η ΟΛΜΕ οργανώνει επίσης ημερίδα για την ΤΕΕ στην Πάτρα, στις 11/4/2016 και αφιερώνει στην ΤΕΕ σημαντικό τμήμα του 11^{ου} Εκπαιδευτικού Συνεδρίου που θα διεξαχθεί στις αρχές του Οκτώβρη, ώστε να ανοίξει ο προσυνεδριακός διάλογος στις ΕΛΜΕ και στον κλάδο και γι' αυτό το ζήτημα.

Αθήνα, Απρίλης 2016

Η Γραμματεία των ΣΥΝΕΚ/META